

Provinciale Staten van Zeeland  
t.a.v de voorzitter  
Postbus 6001  
4330 LA Middelburg

**Onderwerp**  
Financieel toezicht 2025

**Zaaknummer**  
568329

**Behandeld door**

**Verzonden**

Middelburg, 10 december 2024

Geachte voorzitter,

Met deze brief willen wij uw Staten informeren over de vorm van ons financieel toezicht in 2025 op de Zeeuwse gemeenten en gemeenschappelijke regelingen.

Bij de bepaling van de vorm van toezicht is het van belang dat de (meerjaren)begroting structureel en reëel in evenwicht is. Regulier houden we repressief toezicht. Repressief toezicht betekent dat de begroting direct uitgevoerd kan worden. Wanneer de begroting niet aan de wettelijke criteria voldoet is er sprake van preventief toezicht. Preventief toezicht betekent dat wij de begroting en de daaropvolgende wijzigingen eerst moeten goedkeuren voordat de gemeente deze kan uitvoeren. Deze vorm van toezicht is een uitzondering.

Na onderzoek van de ons toegezonden begrotingen 2025 en de jaarrekeningen 2023 van de 13 Zeeuwse gemeenten en 14 gemeenschappelijke regelingen zijn wij van oordeel dat alleen de begroting 2025 van de gemeente Vlissingen niet structureel en reëel in evenwicht is. De gemeente Vlissingen heeft voor het eerst in jaren een sluitende begroting 2025 vastgesteld. Ook de meerjarenbegroting laat voor alle jaren vooralsnog een positief saldo zien. Omdat momenteel nog niet duidelijk is of en hoe de artikel 12-status binnenkort beëindigd kan worden, is nog onduidelijk of de begroting zowel structureel als reëel sluitend is. Met name de sanering van de negatieve algemene reserve en het daarmee samenhangend laten vervallen van de jaarlijkse eigen bijdrage ad € 1,8 miljoen vanaf 2026 is nog een onzekere factor.

Wij hebben daarom besloten dat voor deze gemeente voor het jaar 2025 het preventieve toezicht wordt gecontinueerd.

Begin 2025 nemen wij een besluit over de goedkeuring van de begroting 2025 van Vlissingen. Ook zullen wij zodra het artikel 12 rapport 2023-2024 wordt opgeleverd hierover aan de fondsbeheerders advies uitbrengen.

De overige twaalf gemeenten en veertien gemeenschappelijke regelingen hebben een structureel en reëel sluitende begroting 2025 zodat voor die gemeenten en gemeenschappelijke regelingen kan worden volstaan met de lichte vorm van repressief toezicht.

Echter de meerjarenraming 2026 – 2028 is voor 8 van de 13 gemeenten structureel niet in evenwicht. Dit wordt met name veroorzaakt door een aanzienlijke afname van de algemene uitkering vanaf 2026 (het 'ravijnjaar'). Om tot een structureel en reëel sluitende begroting vanaf 2026 te komen dienen de

meeste gemeenten in 2025 nog aanvullende maatregelen te nemen. Maatregelen kunnen in de vorm van taakstellingen, bezuinigingen en ombuigingen.

Enkele gemeenten hebben de meerjarenraming sluitend gemaakt door belastingmaatregelen.

Naast bovenstaande maatregelen kunnen Zeeuwse gemeenten ook gebruik maken van de nieuwe surplus regeling. Hierbij kunnen gemeenten het surplus binnen de algemene reserve aanwenden voor structurele exploitatielasten. Het surplus wordt vastgesteld aan de hand van voldoende solvabiliteit en het afdekken van alle risico's die de gemeente loopt. Wij beoordelen of wordt voldaan aan deze voorwaarden.

Geen van de Zeeuwse gemeenten heeft bij de begroting 2025 aangegeven gebruik te willen maken van de surplus regeling.

Verder staan gemeenten voor de uitdaging om de tekorten binnen de jeugdzorg weg te werken. Dit kan doordat gemeenten extra middelen ontvangen of voorgenomen besparingen door het rijk ongedaan zijn gemaakt. Maar ook de uitvoering van de hervormingsagenda behoort tot de mogelijkheden. In de hervormingsagenda staan maatregelen die moeten leiden tot een lastenverlaging van in totaal 1 miljard euro. Hiervan geeft de VNG aan dat hiervan 650 miljoen haalbaar is. Gemeenten zien zich geconfronteerd met de groeiende vraag en intensiteit van jeugdzorgtrajecten, toenemende wachttijden en stijgende uurtarieven voor zorgverleners. Het besparingspotentieel van de Hervormingsagenda loopt bovendien vertraging op, naast dat een gedeelte onvoldoende gevalideerd was. Deze factoren dragen bij aan de toenemende kosten, wat leidt tot verdere gemeentelijke tekorten. Volgend jaar zal duidelijk moeten worden of het Rijk deze extra kosten gaat compenseren.

Tenslotte ontvangen gemeenten vanuit de Zeeuwse Energie Houdstermaatschappij (ZEH) de komende jaren dividend. ZEH maakt in het ondernemingsplan 2025-2027 inschattingen over het uit te betalen dividenden voor de komende jaren.

Deze inschattingen blijven sterk afhankelijk van de prijsontwikkelingen op de energiemarkt en beschikbaarheid van de kerncentrale. Het definitieve dividend voor het komende jaar wordt jaarlijks in de aandeelhoudersvergadering vastgesteld.

Wij hebben de gemeenten toegestaan de dividenduitkering tot een maximum van 50% van het aandeel van € 100 miljoen als structureel dekkingsmiddel in de begroting op te nemen. Jaarlijks stellen wij deze richtlijn vast aan de hand van het voorstel in de algemene vergadering van aandeelhouders. Daarbij in acht nemende dat dividenden van ZEH eindig zijn en vooralsnog tot eind 2033 lopen. In de begroting 2025 hebben 8 gemeenten ZEH-dividend geraamd, hierbij blijven gemeenten binnen het structurele maximum.

In maart 2025 zullen wij u schriftelijk uitgebreider informeren over de financiële positie van de Zeeuwse gemeenten.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,

H.M. de Jonge  
Voorzitter

drs. M.C.J. Franken  
Secretaris-algemeen directeur

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.